

Pacyнка kontra Faceopera. Zjawisko kont alternatywnych w mediach społecznościowych

Krzysztof Gajewski
Instytut Badań Literackich
Polska Akademia Nauk

Poznań, 25 kwietnia 2014

Fakty

Eksperymenty — gry komunikacyjne

Ekspłanacje i konkluzje

Fakty

Strona domowa — witryna internetowa stworzona i prowadzona przez osobę prywatną¹

- Jej funkcja to przedstawienia osoby sobie samej, grupie znajomych lub całemu światu.
- Nie jest jej celem informowanie, ale skonstruowanie tożsamości, stanowi starannie skomponowany portret osoby²

¹Zizi Papacharissi, The self online: The utility of personal home pages. " Journal of Broadcasting & Electronic Media" 2002 nr 3; Nicola Doring, Personal Home Pages on the Web: A Review of Research, " Journal of computer mediated communication" 2002, Vol 7, Issue 3.

²Mazurek, Paweł (2006) Internet a tożsamość, w: D. Batorski, M. Marody, A. Nowak (red.) Społeczna przestrzeń internetu, Warszawa: Wyd. SWPS.

Konto użytkownika — zestaw danych zapisanych na bazie danych portalu społecznościowego umożliwiający zindywidualizowanie sposobu jego użytkowania, skorelowany z **nickiem** oraz **profilem**

Typy kont na mediach społecznościowych

1. **Konto główne** — dostarcza podstawowej tożsamości użytkownika
2. **Konto alternatywne** — tożsamość dodatkowa

WIKIPEDIA
Wolna encyklopedia

- **Pacynka** — konto dodatkowe, używane obok konta głównego

Cele dozwolone

- eksperci dziedzinowi do edycji mniej „poważnych” haseł
- osoby znane w środowisku przy pracy nad tematami kontrowersyjnymi
- administratorzy podczas logowania się na nie swoich komputerach (aby uniknąć przejęcia)³

³<https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Pacynka>

Cele niedozwolone

- w głosowaniach (prowadzi to do złamania zasady jedna osoba-jeden głos)
- w dyskusjach (tworzenie iluzji większego poparcia)
- w celu ominięcia blokady konta⁴

⁴<https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Pacynka>

- wymóg podania prawdziwego imienia i nazwiska, „jak na karcie kredytowej lub legitymacji studenckiej” (uzasadnienie: bezpieczeństwo)
- możliwość ustawienia nazwy alternatywnej („alternate name”)
- zakaz udawania kogoś innego („Pretending to be anything or anyone is not allowed”)⁵

⁵<https://www.facebook.com/help/www/112146705538576?rdrhc>

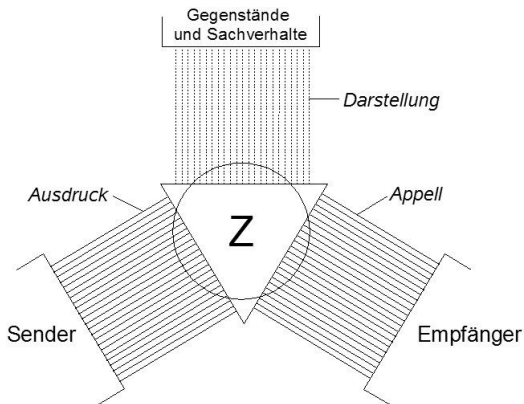

1. **Konto rzeczywiste** — obowiązek podania prawdziwych danych (bez uzasadnienia)
2. **Konto fikcyjne** — przedmiot, grupa osób, obywatel „Nibylandii”, nie może zabierać głosu na forach
3. **Konto oficjalne/sponsorowane**⁶

⁶<http://nk.pl/pomoc/32>

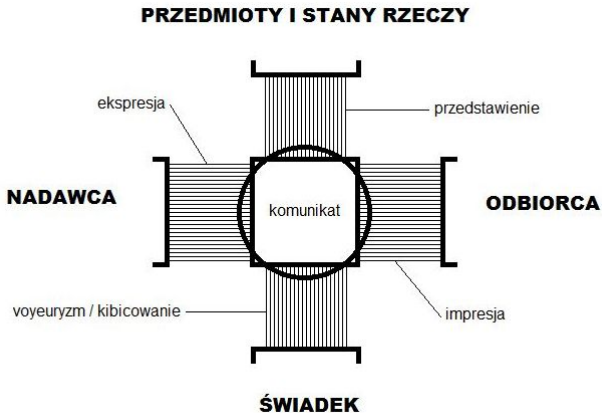
Eksperymenty — gry komunikacyjne

Model aktu mowy wg. Karla Bühlera

Źródło: Wikipedia

Sieciowy model komunikacyjny

Face Opera — fanpage, listopad-grudzień 2011

About Face Opera is working hard to make it socially acceptable to have imaginary friends.

Mission Bringing a more interesting class of friend to your profile.

Overview Face Opera is where characters tell their own stories in a series of facebook status updates. Our creative team crafts interesting storylines and interacts with readers to bring those stories to life.⁷

⁷<https://www.facebook.com/pages/Face-Opera/166158030068510>

Faceopera — działanie ludyczno-artystyczne, od lipca 2011 do dziś

1. Uczestnicy świadomi (ok. 5)
2. Postaci fikcyjne (ok. 20)
3. Uczestnicy nieświadomi (ok. 30)

1. Aporie dyskusji publicznej
2. Fanpejdżyzacja życia
3. Faktualizacja fikcji, ficjonalizacja faktu

- Maria podejrzewa, że jej partner zażywa narkotyki, zastanawia się na FB, czy można to dyskretnie sprawdzić przy pomocy narkotestu
 - Uczestniczka nieświadoma zwraca uwagę, że pisanie o tym na FB mija się z celem
- Na prośbę jednej z postaci skierowanej do innej o przenocowanie uczestnik nieświadomy pyta, czy nie łatwiej zadzwonić, wzmiankuje Big Brothera

Fanpejdżyzacja życia

- Jedna z postaci, Daria, zachodzi w ciążę, Pankracy, ojciec dziecka, zakłada fanpejdża "Daria, usuń", chcąc nakłonić swoją partnerkę do usunięcia ciąży, uczestnicy dyskusji zastanawiają się, jaki powinien być wybór Darii, ktoś proponuje głosowanie
- Partner Marii decyduje się na walkę ze swoimi nałogami, zakłada fanpejdż, na którym opowiada o swej walce z narkotykami i onanizmem, wspierają go postaci oraz uczestnicy nieświadomi

- Gdy Maria dowiaduje się, że jej chłopak ma dziecko z inną, nieświadomi uczestnicy pocieszając ją proponują wspólne wyjście do klubu, proponują jej, aby zadzwoniła do nich, gdyż może liczyć na wsparcie
- Uczestnik świadomy podważa autentyczność jednego z nieświadomych uczestników, sugerując, że to reklama napojów energetycznych

Zdolność odróżniania fikcji od rzeczywistości

- Nikt z nieświadomych uczestników nie podważył realności postaci
- choć niektórzy oburzali się na ich emocjonalny ekshibicjonizm

Eksplanacje i konkluzcje

Teoria zrównania medianego (*Media equation*) — „utożsamianie przekazu medialnego z rzeczywistością” (Reeves, Nass)⁸

człowiek = konto

1. każdy musi mieć konto
2. każdy musi mieć dokładnie jedno konto

⁸Byron Reeves, Clifford Nass, *Media i ludzie*, przeł. H. Szczerkowska, Warszawa 2000, s. 13.

- „tożsamościowa turystyka”
 1. tożsamość oficjalna,
 2. tożsamość eksperymentalna,
 3. tożsamość fabularna,
 4. tożsamość sekretna;⁹
- subwersja

⁹Mazurek, Paweł (2006) Internet a tożsamość, w: D. Batorski, M. Marody, A. Nowak (red.) Społeczna przestrzeń internetu, Warszawa: Wyd. SWPS.